

Förundersökning inom del Raä 239

Förundersökning 2010

Tomteby 1:4, Råpplinge socken, Borgholms kommun, Öland

Cecilia Ring

KALMAR LÄNS MUSEUM
Arkeologisk rapport 2010:15

Förundersökning inom del Raä 239

Förundersökning 2010

Tomteby 1:4, Råpplinge socken, Borgholms kommun, Öland

Författare	Cecilia Ring
Copyright	Kalmar läns museum
Redaktion	Helena Victor, Seija Nyberg
Kartor	Publicerade i enlighet med tillstånd 507-98-2848 från Lantmäteriverket
Förlag	Kalmar läns museum
ISSN	1400-352X

Abstract

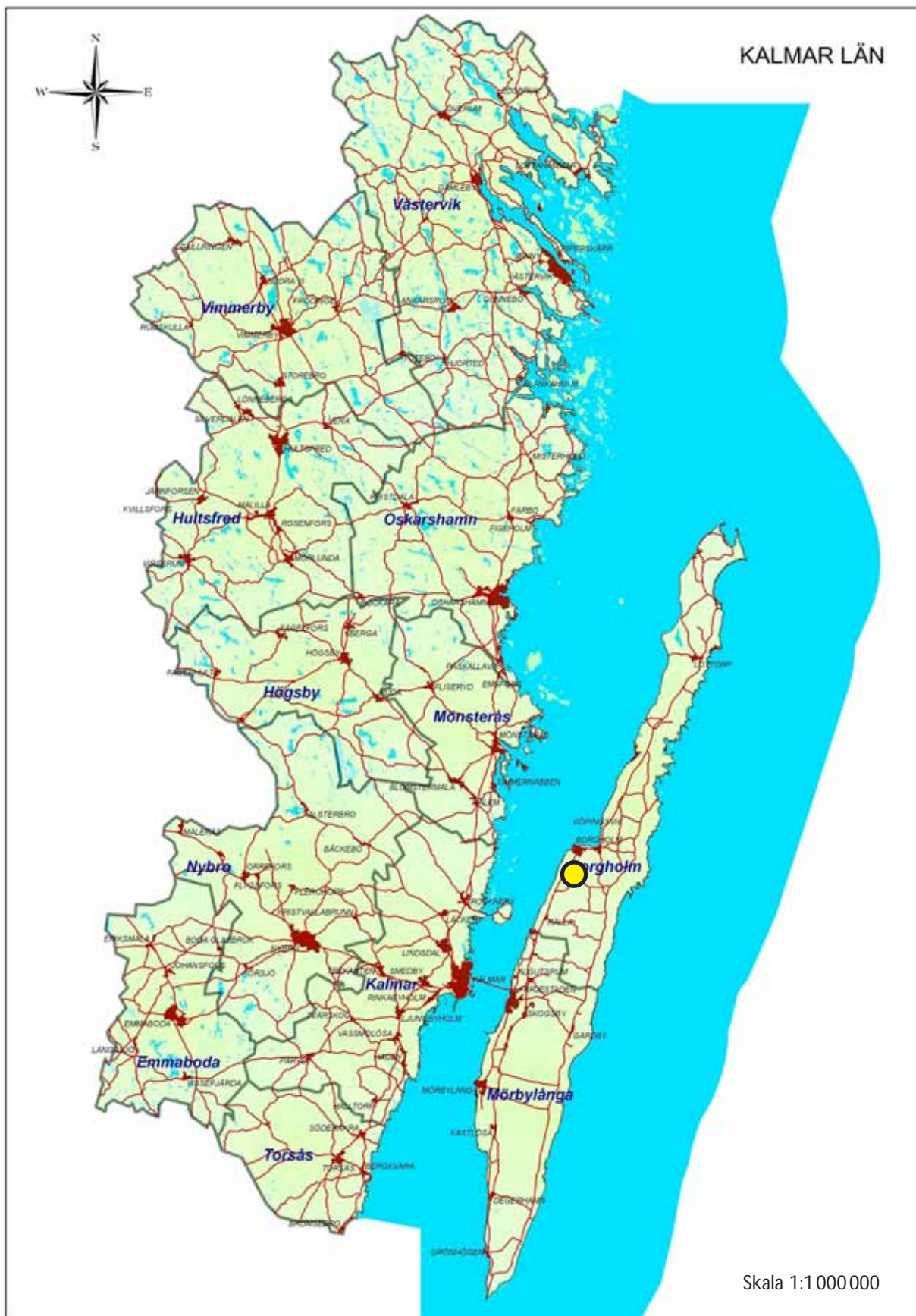
Keywords: Öland, Neolithic, hearths

This report presents the results of an archaeological investigation performed on a registered prehistoric settlement site (RAÄ 239:1) in Råpplinge parish, Öland. Earlier field surface surveys resulted in 9 pieces of worked flint that dated the settlement to the

Neolithic. The investigation was initiated by the plans to build a new barn at the site and resulted in finding two new hearths. No other constructions were found and no prehistoric finds were collected from the site.

Innehåll

Sammanfattning.....	7
Inledning.....	8
Topografi och fornlämningsmiljö.....	9
Genomförande	13
Resultat	14
Tolkning och åtgärdsförslag.....	15
Tekniska och administrativa uppgifter	17

Karta över Kalmar län med undersökningsområdet markerat.

Sammanfattning

På platsen för förundersökningen var en boplats (RAÄ 239:1, Röpplinge socken) sedan tidigare registrerad. Vid ytinventering hade man påträffat 9 bitar slagen flinta vilket daterade boplatsen till neolitikum. Vid förundersökningen, som

genomfördes då ett djurstall skulle uppföras på platsen, grävdes 20 schakt och 4 provrutor. I schaktet längst i nordväst påträffades två härdar. I övrigt påträffades inga anläggningar eller fynd.

Inledning

Då fastighetsägarna på fastigheten Tomteby 1:4, Räpplinge socken på Öland ämnade uppföra ett djurstall samt vändplats krävdes en förundersökning då det inom området finns en boplats, RAÄ 239:1, som registrerades under Ölandsprojektet. Området ligger ca 20-30 m ö h. På grund av närvaron av RAÄ 239 och kringliggande fornlämningsbild beslutade länsstyrelsen att exploateringen skulle föregås av en arkeologisk förundersökning.

Syftet med förundersökningen var att med ett vetenskapligt arbetssätt fastställa och beskriva fornlämningarnas karaktär, tidsställning, utbredning, omfattning, sammansättning och komplexitet på RAÄ 239:1. Förundersökningens resultat skulle ligga till grund för om det skulle komma att krävas ytterligare undersökningar av området.

Topografi och fornlämningsmiljö

Räpplinge socken är rikt på fornlämningar från sten- och järnålder, se fig. 1. Vid *Ölandsprojektets* inventeringar, som genomfördes mellan 1996-1997, noterades ett flertal lokaler i liknande lägen i närheten av det nu aktuella området. Dessa fornlämningar utgörs exempelvis av boplatserna RAÄ 235, 237, 256, 257, 260 i Räpplinge socken samt lösfynd av flinta som förmodligen ska kopplas till dessa (RAÄ 234, 238). Utifrån lösfyndsmaterialet förefaller en stor del av dessa lokaler att tillhöra neolitisk tid.

Ungefär 250 m söder om UO finns RAÄ 211 som omfattar 3 husgrunder, 3 röjningsrösen och en stensträng. Dateringen av kom-

plexet torde vara järnålder-tidig medeltid. Till denna bebyggelseenhet hör troligen också gravfält RAÄ 24 och stensättningen vid RAÄ 30. Flera andra stensättningar återfinns också i UO's närhet. En undersökt grav 500 m norr om området, RAÄ 116 (Ölands järnåldersgravfält 1987) innehöll en spjutspets, en lansspets och en ornerad kruka (SHM 21536) från romersk järnålder. Det finns också lösfynd från järnåldern påträffade i Tomteby (SHM 11761).

Det finns även bronsåldersfynd i området, där främst depåfynden i Äpplerum (SHM 12191, Källa historiska museets samlingar) utmärker sig.

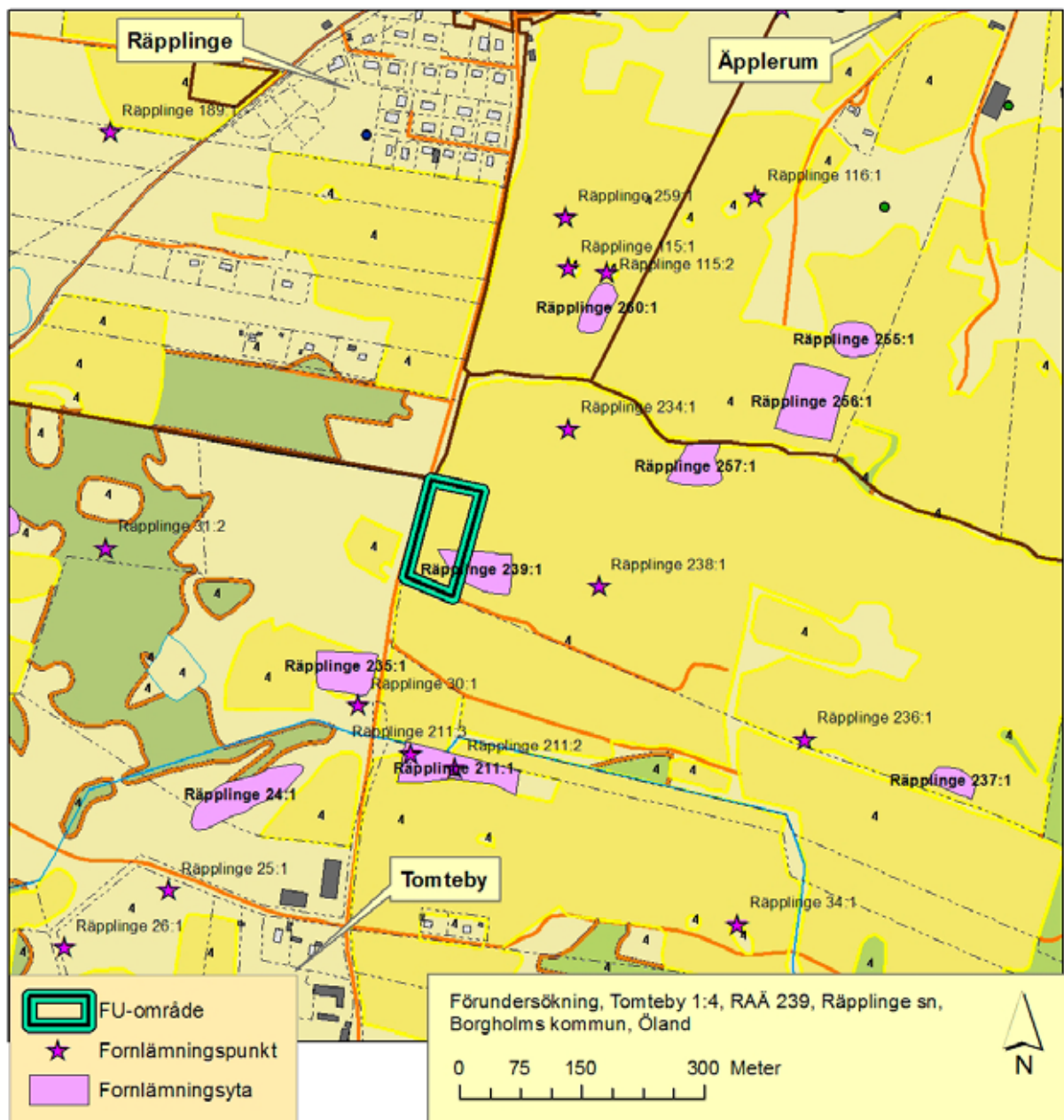

Fig. 1. Närliggande byar är markerade. Undersökningsområdet är markerat med tjockare linje. Förklaring till närliggande fornlämningar återfinns i tabellen nedan.

RAÄ nr	Typ	Datering
24	Gravfält	Järnålder
25	Stensättning	Järnålder
26	Stensättning	Järnålder
30	Stensättningar	Järnålder
31	Röjningsrösen	Järnålder-Historisk tid
34	Ev. röjningsröse	?
115	Stensättningar	Järnålder
116	Stensättningar	Järnålder
189	Stensättningar	Järnålder
211	Boplats	Järnålder-tidig medeltid
234	Fyndplats flinta	Sten-bronsålder
235	Boplats, Ölandsinventering	Stenålder ?
236	Fyndplats flinta	Sten-bronsålder
237	Boplats, Ölandsinventering	Stenålder ?
238	Boplats	Förhistorisk tid
237	Boplats, Ölandsinventering	Stenålder ?
255	Boplats, Ölandsinventering	Stenålder ?
256	Boplats, Ölandsinventering	Stenålder ?
257	Boplats, Ölandsinventering	Stenålder ?
259	Boplats, Ölandsinventering	Stenålder ?
260	Boplats, Ölandsinventering	Stenålder ?

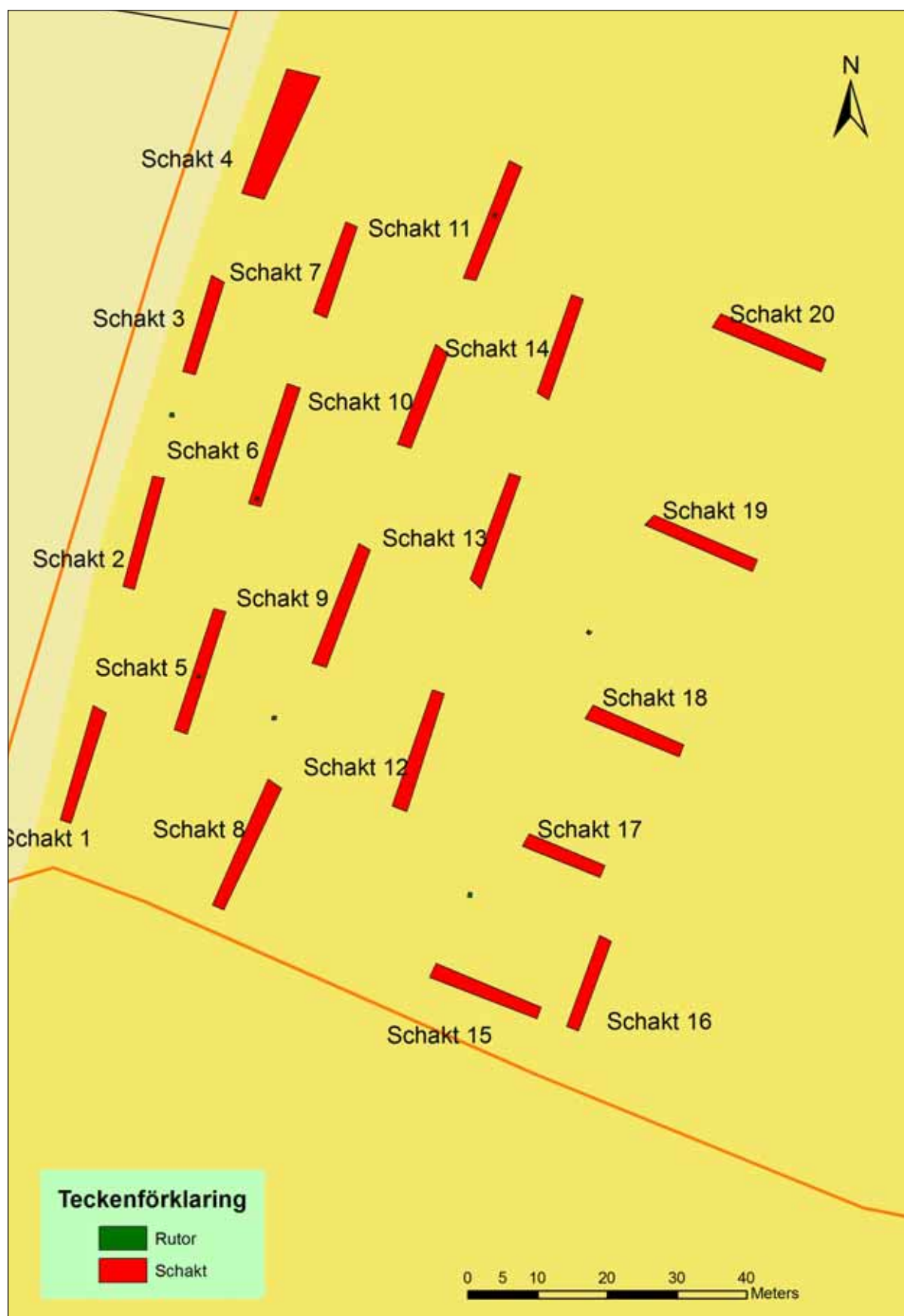

Fig 2. Översikt över schakten och rutorna

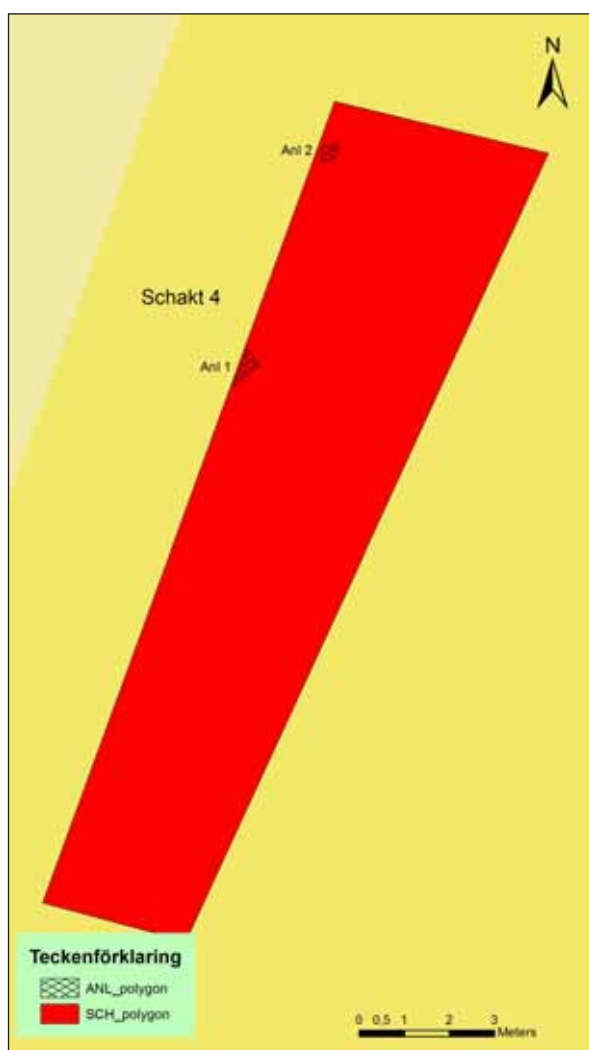
Genomförande

Undersökningen genomfördes under två dagar i april månad (6-7 april) 2010. I väster avgränsades området vägen mellan Röpplinge och Tomteby i övrigt var det öppen åkermark. Närmast vägen var en plåtå och marken men sluttade mot öster och norr.

Förundersökningsytan var ca 8500 m² stor och på ytan grävdes 20 schakt och 4 provrutor.

Provrutorna grävdes för hand genom matjordslagret ner till steril nivå. Undergrunden bestod till största delen av morän. De schakt som placerades längst i öster var svåra att gräva då de vattenfylldes relativt snabbt.

Resultat

Endast två anläggningar, två mindre härdar påträffades i den nordvästra delen av området, i schakt 4. I övrigt påträffades inga fynd eller anläggningar. Marken på platsen var övervägande delen morän och stenrikt.

Fig 3. Anläggningarnas placering i schakt 4

Tolkning och åtgärdsförslag

De två mindre härданläggningar som påträffades kan antingen var två härdar tillkomna vid enstaka besök på platsen eller kan möjligen höra till någon av de boplatslämningar som är registrerade i området.

Inga ytterligare antikvariska åtgärder krävdes för den yta som skulle bebyggas.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-6-10

Kalmar läns museums dnr: 33-31-10

Projektnummer KLM: 10/12

Uppdragsgivare: Henrik Johansson

Landskap: Öland

Kommun: Borgholm

Socken: Råplinge

Fastighet: Tomteby 1:4

Fornlämningsnr: 239:1

Ekonomisk karta: 4H 9a Åketorp

X koordinat: 6299712

Y koordinat: 1552302

M ö h: 25-30 möh

Fältarbetstid: 6-7/4-10

Antal arbetsdagar: 2

Maskintid: 16

Personal: Cecilia Ring

Foto, Du nr: Du 165:1-3

Inmätning: Inmätning med GPS. Koordinater och höjdangivelser i rikets koordinatsystem RT90 2,5 gonV och RH70.

Adress

Box 104, S-391 21 Kalmar

Telefon

0480-45 13 00

Fax

0480-45 13 65

E-post

info@kalmarlansmuseum.se